

Sygn. akt III RC 645/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 października 2017 r.

Sąd Rejonowy w S. III Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie :

Przewodniczący : Sędzia Sądu Rejonowego Paulina Arendt

Protokolant : Martyna Zbrzeska

po rozpoznaniu w dniu 23 października 2017 r. w S.

na rozprawie

sprawy z powództwa D. M.

przeciwko małoletniemu D. G. zastępowanemu przez matkę A. G.

o ustalenie, że obowiązek alimentacyjny ustał

ewentualnie o obniżenie alimentów za okres od dnia 4 lipca 2008 roku do grudnia 2016 roku do kwoty po 100 złotych miesięcznie, za okres od stycznia 2017 roku do kwoty po 500 złotych miesięcznie

I. oddała powództwo o ustalenie , że obowiązek alimentacyjny ustał;

II. zasądza od pozwanego D. M. na rzecz małoletniego D. G. alimenty w wysokości po 500 (pięćset) złotych miesięcznie, poczynając od dnia 1 stycznia 2017 roku, płatne z góry do dwudziestego dnia każdego miesiąca wraz z odsetkami w wysokości ustawowej w przypadku opóźnienia w zapłacie, czym obniża alimenty zasądzone prawomocnym wyrokiem zaocznym Sądu Rejonowego w S. (...) III Wydział Rodzinny i Nieletnich z dnia 30 maja 2011 roku w sprawie o sygnaturze III RC 523/08;

III. oddała powództwo o obniżenie alimentów w pozostałym zakresie;

IV. zasądza od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w S. na rzecz adw. M. U. kwotę (...) (tysiąca czterystu siedemdziesięciu sześciu) złotych, w tym kwotę 276 (dwustu siedemdziesięciu sześciu) złotych stanowiącą równowartość stawki 23 procent podatku od towarów i usług – tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi D. M. z urzędu;

V. nadaje wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności w zakresie punktu II.

Sędzia Sądu Rejonowego Paulina Arendt

Sygn. akt III RC 645/15

UZASADNIENIE

D. M. wniósł pozew przeciwko małoletniemu D. G. o ustalenie, że obowiązek alimentacyjny ustał z dniem 20 kwietnia 2012 roku, ewentualnie o obniżenie alimentów do kwoty po 100 zł miesięcznie, poczynając od 20 kwietnia 2012 roku. Pełnomocnik powoda wniósł o zasądzenie kosztów związanych z reprezentowaniem powoda z urzędu, ponieważ nie zostały one uiszczony w całości bądź w części.

W uzasadnieniu wskazano, że wyrokiem zaocznym Sądu Rejonowego w S. (...) z dnia 30 maja 2011 r. w sprawie III RC 523/08 ustalono, że D. M. jest ojcem małoletniego D. G., pozbawiono go władzy rodzicielskiej, a także zasądzone alimenty w kwocie po 500 zł miesięcznie za okres od 4 lipca 2008 r. do 31 lipca 2010 r. i w kwocie po 700 zł miesięcznie za okres od 1 sierpnia 2010 r., płatne z góry do 20. dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami od każdej zaległej raty.

Strona powodowa wskazała, że D. M. od 2006 roku przez ponad 5 lat odbywał kary pozbawienia wolności, a nadto z uwagi na uzależnienie od narkotyków i alkoholu zgłosił się do kliniki odwykowej. Obecnie również przebywa w zakładzie karnym, a koniec kary przypada na maj 2016 r. Utrzymuje się jedynie z zasiłków państwowych. Kwota, jaka mu pozostawała po opłaceniu wszystkich wydatków, to ok. 150 euro, czyli ok. 600 zł. Niemożliwe zatem jest, aby powód był w stanie wywiązywać się z obowiązku alimentacyjnego w kwocie po 500 zł czy nawet po 700 zł.

W odpowiedzi na pozew przedstawicielka ustawowa D. A. G. wniosła o oddalenie powództwa w całości.

W uzasadnieniu obszernie przywołała okoliczności jej związku z powodem, przyczyny rozstania oraz dalsze relacje z powodem i jego rodziną. Wskazała również, że ze związku z innym mężczyzną ma kolejne dziecko. Wskazała także, że zmaga się ze zmianami onkologicznymi na piersiach, jak też ma guzy w płucach. Miała wyciętą śledzionę.

Podczas rozprawy w dniu 23 października 2017 roku pełnomocnik powoda zmodyfikował żądanie pozwu, wnosząc o ustalenie, że obowiązek alimentacyjny ustał z dniem 4 lipca 2008 roku, ewentualnie o obniżenie alimentów za okres od 4 lipca 2008 roku do grudnia 2016 roku do kwoty po 100 zł miesięcznie, a za okres od stycznia 2017 roku – do kwoty po 500 zł miesięcznie.

Strona pozwana na rozprawie w dniu 23 października 2017 roku uznała powództwo w zakresie obniżenia alimentów za okres od stycznia 2017 roku do kwoty po 500 zł miesięcznie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Sąd Rejonowy w S. (...) wyrokiem zaocznym z dnia 30 maja 2011 roku w sprawie III RC 523/08 ustalił ojcostwo D. M. wobec D. G., urodzonego (...), syna A. G.. Ustalił, że małoletni będzie nosił nazwisko (...). Pozbawił D. M. władzy rodzicielskiej nad synem. Zasądził od D. M. alimenty na rzecz syna w kwocie po 500 zł miesięcznie w okresie od 4 lipca 2008 roku do 31 lipca 2010 roku oraz w kwocie po 700 zł miesięcznie za okres od 1 sierpnia 2010 roku.

Dowód:

- wyrok Sądu, k. 100-100v akt III RC 523/08.

W czasie wyrokowania przez Sąd w sprawie III RC 523/08 małoletni D. G. miał 5 lat, pozostawał pod pieczęcią matki, mieszkając razem z nią i jej rodziną w B.. Chłopiec zmagał się z astmą, której koszt leczenia wynosił ok. 300-400 zł miesięcznie. Koszt utrzymania dziecka wynosił ok. 800 zł miesięcznie.

W tym czasie A. G. pracowała w sklepie (...), a nadto otrzymywała świadczenia z pomocy społecznej w kwocie 218 zł miesięcznie.

Dowód:

- protokół rozprawy, k. 96v akt III RC 523/08,

- zaświadczenie z (...), k. 93 akt III RC 523/08,

- zaświadczenie z B. (...) k. 94 akt III RC 523/08.

W czasie wyrokowania przez Sąd w sprawie III RC 523/08 D. M. przebywał w H. (...). Był uzależniony od narkotyków. Nie utrzymywał styczności z synem. Nie przekazywał na jego rzecz żadnych świadczeń pieniężnych.

Dowód:

- protokół rozprawy, k. 95-97 akt III RC 523/08.

D. M. był pozbawiony wolności w okresach:

8.10.2007-31.01.2008;

3.08.2008-30.12.2008;

27.07.2010-13.10.2010;

15.11.2010-21.04.2011;

31.08.2011-7.09.2011;

11.10.2011-21.01.2012;

23.08.2012-6.09.2012;

14.02.2013-4.08.2013;

9.10.2014-10.05.2016.

Dowód:

- zaświadczenie o pobycie w zakładzie karnym z tłumaczeniem, k. 23-24, 48-49, 123-124.

D. M. w przeszłości utrzymywał się głównie z zasiłków. Otrzymywał zasiłek w kwocie 900,77 euro miesięcznie, a nadto dodatek na opiekę zdrowotną – 865 euro rocznie, a także dodatek mieszkaniowy – 2239 euro rocznie. Czyny D. M. ponosił w kwocie 450,60 euro miesięcznie.

Dowód:

- dokumenty zasiłkowe z tłumaczeniem, k. 50-53 akt III Co25/14,

- wyszczególnienie wysokości czynszu z tłumaczeniem, k. 62-63 akt III Co 25/14.

Postanowieniem z dnia 17 października 2013 roku Sąd (...) ustanowił zarząd na pieniądźmi i dobrami materialnymi, które należą (będą należeć) do D. M..

Zarząd został powierzony Fundacji (...) w P..

Dowód:

- postanowienie sądu oraz dokumenty zarządcy z tłumaczeniem, k. 55-60 akt III Co25/14.

Na dzień 10 lipca 2015 roku zarządca majątkiem D. M. wykazywał, że ten posiada 17.854,63 euro zadłużenia.

Dowód:

- dokumenty zarządcy z tłumaczeniem, k. 50, 125.

D. M. ma 36 lat. Mieszka w H. (...) w miejscowości E.. Prowadzi działalność gospodarczą na własny rachunek. Był w przeszłości osobą uzależnioną od narkotyków, co spowodowało, że ma ok. 18.000 euro długów, z czego ok. 13.000 euro z tytułu niepłacenia alimentów. Prowadzi działalność gospodarczą jako rzeczoznawca za wynagrodzeniem w kwocie ok. 1200 euro miesięcznie. Aktualnie otrzymuje ok. 989 euro netto miesięcznie. Nie ma innych osób na utrzymaniu.

Ponosi koszty ubezpieczenia – 119 euro, podatki wodne – 19,33 euro, koszty energii i gazu – 108 euro, czynsz za mieszkanie – 460 euro, podatki gminne – 52,45 euro. Nadto spłaca zadłużenia w kwocie po 200 euro miesięcznie.

Dowód:

- protokół przesłuchania z tłumaczeniem, k. 108-11, 126-128,
- wyciągi bankowe z tłumaczeniem, k. 146-154, 181-184, 200-203, 192-199, 234-237,
- zestawienie wydatków z tłumaczeniem, k. 227, 229.

A. G. ma 36 lat. Aktualnie podjęła staż w biurze w S., za co ma otrzymywać wynagrodzenie w wysokości pensji minimalnej. Musi ponosić koszty dojazdu. W przeszłości po urodzeniu drugiego dziecka w dniu 17 marca 2014 roku i po utracie zatrudnienia w B. (...) pozostawała osobą bezrobotną z prawem do zasiłku w kwocie od 521,70 zł miesięcznie do 831,10 zł miesięcznie.

Dowód:

- zeznania A. G., k. 53v, 260v-261v,
- zaświadczenia z PUP, k. 38, 39,
- świadectwa pracy, k. 212-214,
- umowa o aktywizację zawodową, k. 215-218.

A. G. zмага się z niezłośliwym nowotworem piersi, ma guzy na płucach, a w przeszłości miała guza na śledzionie, którą z tego powodu miała usuniętą. Stan zdrowia A. G. nie uniemożliwia jej podjęcia pracy, ale nie może pracować w każdym zawodzie.

Dowód:

- zeznania A. G., k. 53v, 260v-261v,
- zaświadczenie o niezdolności do pracy, k. 42,
- dokumentacja medyczna, k. 43-45.

A. G. otrzymuje świadczenie wychowawcze na synów w kwocie 1000 zł miesięcznie, alimenty wypłacane z funduszu alimentacyjnego na powoda – 500 zł miesięcznie oraz zasiłek rodzinny w kwocie 219 zł miesięcznie. A. G. uzyskała orzeczenie o alimentach na rzecz młodszego syna, ale nie uzyskała jeszcze na jego podstawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Dowód:

- zeznania A. G., k. 53v, 260v-261v,
- zaświadczenia z (...), k. 40, 159, 160,
- zaświadczenie z US, k. 161.

A. G. samodzielnie wychowuje syna D. oraz jego młodszego brata. Mieszkają wspólnie z rodzicami i bratem A. G.. Dzielą się kosztami utrzymania, gdzie na A. G. i jej dzieci przypada udział w opłatach w kwocie ok. 700 zł miesięcznie. Na wyżywienie A. G. na siebie i dzieci wydaje od 600 zł do 800 zł miesięcznie, a nadto opłaca telewizję i internet – 100 zł, sponosa koszty remontu dachu – po 500 zł miesięcznie. Rodzice A. G. zakupują opał na sezon grzewczy: węgiel za 1850 zł, oraz drzewo za 1250 zł.

Dowód:

- zeznania A. G., k. 53v, 260v-261v.

D. G. ma 11 lat. Uczęszcza aktualnie do Szkoły Podstawowej w R. do V klasy. Chłopiec pasjonuje się grą w piłkę nożną. Uczęszcza na bezpłatne treningi, ale jego matka ponosi wydatki związane z płatnością składek – 10 zł miesięcznie. Konieczny jest zakup odzieży sportowej – dresu za ok. 100 zł. Nadto trzeba ponieść koszt dojazdów dzieci (np. autokarem) na turnieje, np. do G. czy do I.. Aktualnie małeletni nie choruje, choć w przeszłości zmagał się z astmą, która wymagała zakupu inhalatora oraz zakupu leków w kwocie 300-400 zł miesięcznie.

A. G. ponosi koszty przedszkola młodszego syna w kwocie 220 zł miesięcznie.

Dowód:

- zeznania A. G., k. 53v, 260v-261v.

Sąd rozważył, co następuje:

Powództwo okazało się zasadne w części.

Jak wynika z treści pozwu podstawę prawną żądania stanowi przepis art. 138 ustawy z dnia 25 lutego 1964 roku Kodeks rodzinny i opiekuńczy, zwanej dalej k.r.o., zgodnie z dyspozycją którego w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego.

Pokreślić jednak należy, że do stwierdzenia, czy nastąpiła zmiana stosunków w rozumieniu przepisu art. 138 k.r.o. należy wziąć pod uwagę, czy istniejące warunki i okoliczności mają charakter trwały, dotyczą okoliczności zasadniczych, ilościowo znacznych i wyczerpują te przesłanki, które w istotny sposób wpływają na zakres obowiązku alimentacyjnego (tak w Uchwale Pełnego Składu Izby Cywilnej i Administracyjnej Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1987 r., III CZP 91/86, OSNCP 1988 nr 4, poz. 42, MoP 1988 nr 6, poz. 60, Legalis nr 26104).

Roszczenie D. M. obejmuje ustalenie, że jego obowiązek alimentacyjny wobec syna D. G. ustał z dniem 4 lipca 2008 roku, ewentualnie – na wypadek nieuwzględnienia tego żądania – o obniżenie alimentów za okres od 4 lipca 2008 roku do grudnia 2016 roku do kwoty po 100 zł miesięcznie, a za okres od stycznia 2017 roku – do kwoty po 500 zł miesięcznie. M.-prawną podstawą roszczenia powoda jest – jak już wskazano powyżej – art. 138 k.r.o. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 21 stycznia 1999 roku (I CKN 1292/98, LEX nr 327911), zmiana wyroku lub umowy, którą ma na względzie art. 138 k.r.o., może polegać między innymi na stwierdzeniu ustania obowiązku alimentacyjnego, wobec odpadnięcia którejś z przesłanek uzasadniających ten obowiązek, czy to po stronie uprawnionej, czy to po stronie zobowiązanej. W konsekwencji, dla ustalenia, czy zachodzą przesłanki do zmiany orzeczenia dotyczącego obowiązku alimentacyjnego, należy odwołać się do treści wskazanego przepisu, zgodnie z którym dla oceny zmiany stosunków uzasadniających ingerencję w dotychczasowe orzeczenie o obowiązku alimentacyjnym, należy brać pod uwagę wszelkie okoliczności mogące świadczyć o zmianie stosunków, a zwłaszcza możliwości zarobkowe i majątkowe stron.

W realiach niniejszej sprawy do okoliczności, o których mowa powyżej, należy ocena sytuacji osobistej, materialnej oraz możliwości zarobkowych D. M., A. G. oraz małeletniego D. G..

Ustalenia w tym zakresie poczyniono w oparciu o przywołany już art. 138 k.r.o., a nadto art. 133 § 1 k.r.o. i art. 135 § 1 k.r.o. Zgodnie z art. 133 § 1 k.r.o., Rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Z kolei zgodnie z art. 135 § 1 k.r.o., zakres obowiązku alimentacyjnego zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego.

W ocenie Sądu brak jest podstaw do uwzględnienia żądania ustalenia, że obowiązek alimentacyjny D. M. wobec D. G., określony wyrokiem zaocznym Sądu Rejonowego w S. (...) z dnia 30 maja 2011 r. w sprawie III RC 523/08, ustał w jakiegokolwiek dacie. Przede wszystkim podkreślić należy, że powód ma obowiązek łączyć na utrzymanie syna w zależności od swoich możliwości zarobkowych, a te co istotne w całym okresie objętym żądaniem pozwu – posiadał i posiada nadal, albowiem ani fakt pozbawienia wolności, ani uzależniona od środków odurzających tych możliwości nie wyłącza. Wręcz przeciwnie, to od zobowiązanego zależy, czy będzie pozbawiony wolności, które jest naturalną i nieuniknioną konsekwencją popełniania przestępstw, wreszcie to od zobowiązanego zależy jaki tryb życia prowadzi. Nadmienić w tym miejscu należy, że ustalenie ustania obowiązku alimentacyjnego z dniem 4 lipca 2008 roku nie było możliwe, albowiem o tym okresie prawomocnie rozstrzygnął Sąd prawomocnym wyrokiem zaocznym z dnia 30 maja 2011 roku w sprawie III RC 523/08 ustalając datę początkową obowiązku alimentacyjnego powoda na dzień 4 lipca 2008 roku.

W ocenie Sądu nadto aktualna sytuacja osobista i majątkowa D. M. prezentuje się lepiej aniżeli w czasie, kiedy orzekł Sąd w sprawie III RC 523/08, jak również w czasie pomiędzy tym wyrokiem a rozpoznaniem niniejszej sprawy. Sąd dostrzega, że D. M. w tym czasie zmagał się z uzależnieniem od narkotyków, jak również przebywał okresowo w izolacji więziennej. Zdaniem Sądu podkreślić raz jeszcze należy, że nie jest to jednak dostateczna podstawa do ustalenia, że nie istnieje obowiązek alimentacyjny ojca wobec syna, tym bardziej że D. M. w czasie od wyrokowania w sprawie III RC 523/08 do chwili obecnej posiadał dochód, którym początkowo był zasiłek, a obecnie jest nim wynagrodzenie. Fakt, że powód ma liczne zadłużenia również nie jest wystarczającym argumentem na rzecz ustalenia nieistnienia obowiązku alimentacyjnego, zwłaszcza gdy się uwzględni, że znaczna część tego zadłużenia to właśnie długi z tytułu nieuiszczenia alimentów. W realiach niniejszej sprawy nie można tracić z pola widzenia i tego faktu, że w czasie od wyrokowania w sprawie III RC 523/08 do chwili obecnej także po stronie małoletniego pozwanego oraz jego matki zachodziły okoliczności przemawiające za uznaniem, że znajdowali się w bardzo trudnej sytuacji życiowej. Pamiętać bowiem należy, że D. G. zmagał się poważnymi objawami astmy, a samo leczenie było bardzo kosztowne. Nadto A. G. w tym czasie zaczęła poważnie chorować. Najpierw wykryto na jej śledzionie guz, co skutkowało usunięciem śledziony, a następnie wykryto guzy na płucach i piersiach. Aktualnie u matki pozwanego zdiagnozowano niezłośliwy nowotwór piersi. Mimo tego A. G. stara się podejmować zatrudnienie (początkowo w sklepie (...), a po okresie pozostawania bez pracy podjęła pracę na stażu w biurze) i zajmuje się wychowaniem dwojga synów. Mając zatem na uwadze wszystkie te okoliczności, nie sposób przyjąć, aby zachodziły okoliczności do uznania, że obowiązek alimentacyjny D. M. wobec D. G. ustał. Gdyby bowiem doszło do takiego ustalenia, konsekwentnie należałoby przyjąć, że od chwili narodzin D. G. tylko jego matka miała względem dziecka obowiązek alimentacyjny, choć jej sytuacja osobista i majątkowa wcale w tym czasie nie była i nie jest lepsza od sytuacji powoda D. M..

Kierując się powyższym i uznając, że nie doszło po stronie powoda ani pozwanego do żadnej takiej zmiany, który wpływałaby na dotychczasowe rozstrzygnięcie o alimentach (art. 138 k.r.o.), Sąd orzekł jak w punkcie I. sentencji wyroku.

Rozstrzygnięcie zawarte w pkt II. wyroku, tj. obniżenie alimentów od D. M. na rzecz D. G. z kwoty po 700 zł miesięcznie do kwoty po 500 zł miesięcznie od stycznia 2017 roku wynika tylko z tego, że strona pozwana uznała w tym zakresie powództwo. Zgodnie bowiem z art. 213 § 2 k.p.c., Sąd jest związany uznaniem powództwa, chyba że uznanie jest sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa. Uznanie powództwa stanowi jedną z form zachowania się strony pozwanej w procesie cywilnym. Jest to akt dyspozycyjności materialnej strony pozwanej, w którym przyznaje ona okoliczności faktyczne przytoczone przez powoda oraz uznaje samo żądanie pozwu, wyrażając jednocześnie zgodę na wydanie wyroku uwzględniającego to żądanie (wyr. SN z 14.9.1983 r. III CRN

188/83, OSNC 1984, Nr 4, poz. 60). Przyjmuje się zatem, że uznanie powództwa składa się z oświadczenia wiedzy i woli strony pozwanej złożonych jednocześnie. Uznanie może obejmować całość lub część roszczenia. Strona pozwana może także uznać wszystkie lub tylko niektóre z żądań pozwu. Ustawodawca nie przewiduje szczególnej formy uznania powództwa. Może być ono zatem dokonane ustnie na rozprawie bądź poza rozprawą, w formie pisma procesowego.

Związanie sądu uznaniem powództwa nie zwalnia go jednak od oceny skuteczności oświadczenia pozwanego. Uznanie powództwa pozostaje bezskuteczne, jeżeli jest sprzeczne z prawem, z zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa. Ocena skuteczności uznania powinna być dokonana wyłącznie w świetle materiału procesowego znajdującego się w aktach sprawy. Jeżeli żadna z tych okoliczności nie zachodzi sąd jest obowiązany wydać wyrok zgodny z uznaniem powództwa, bez względu na to, czy uznanie znajduje uzasadnienie w okolicznościach sprawy (wyr. SN z 22.2.2010 r., IV CSK 436/09, Legalis nr 356578).

Z uwagi na fakt, że w dniu 23 października 2017 roku podczas rozprawy A. G. jako przedstawiciel ustawy małoletniego D. G. wyraźnie wskazała, że zgadza się na obniżenie alimentów na rzecz małoletniego syna od stycznia 2017 roku do kwoty po 500 zł miesięcznie, Sąd był – stosownie do art. 213 § 2 k.p.c. – zobligowany do uwzględnienia takiego oświadczenia procesowego. W ocenie Sądu, choć roszczenie powoda nie jest zasadne, to Sąd jest związany uznaniem powództwa przez stronę pozwaną. Sądowi pozostało do sprawdzenia, czy uznanie powództwa nie jest sprzeczne z prawem, z zasadami współżycia społecznego albo czy nie zmierza do obejścia prawa. W ocenie Sądu żadna z tych okoliczności w realiach niniejszej sprawy nie zaistniała, a zatem Sąd musiał żądanie strony pozwanej uwzględnić i w tym zakresie wydać wyrok obniżający alimenty stosownie do oświadczenia o uznaniu powództwa.

Mając to na uwadze, Sąd zasądził od D. M. na rzecz małoletniego D. G. alimenty w kwocie po 500 zł miesięcznie, poczynając od 1 stycznia 2017 roku, płatne z góry do 20. dnia każdego miesiąca wraz z odsetkami w wysokości ustawowej w przypadku opóźnienia w zapłacie, czym obniżył alimenty zasądzone prawomocnym wyrokiem zaocznym Sądu Rejonowego w S. (...) III Wydział Rodzinny i Nieletnich z dnia 30 maja 2011 roku w sprawie o sygnaturze III RC 523/08.

Sąd, z przyczyn przywołanych już powyżej, nie znalazł podstaw także do uwzględnienia roszczenia ewentualnego, tj. obniżenia alimentów w zakresie nie wynikającym z uznania powództwa.

Sąd dokonał porównania sytuacji osobistej i majątkowej strony powodowej oraz strony pozwanej. Z porównania tego wynika, że powód jest w dużo lepszej sytuacji aniżeli małoletni pozwany i jego matka. Wszak D. M., choć posiada znaczne zadłużenie, to jednak pracuje zawodowo, pokrywa koszty własnego utrzymania, nie korzysta z pomocy społecznej, jak też reguluje swoje zadłużenia z przeszłości. Aktualnie powód posiada dochód w kwocie ok. 989 euro miesięcznie, co przy obecnym kursie euro do polskiego złotego (1 euro = 4,2359 zł) daje kwotę ok. 4189,30 zł. Z materiałów sprawy nie wynika, aby D. M. zmagał się z jakąkolwiek jednostką chorobową czy niepełnosprawnością. Dokonując oceny sytuacji osobistej i majątkowej strony pozwanej, trzeba mieć na uwadze, że D. G. ma 11 lat i nie ma aktualnie żadnej sposobności, aby mógł się samodzielnie utrzymać, gdyż nie posiada żadnego dochodu ani majątku, z którego można by pokryć koszty utrzymania i wychowania chłopca. D. G. jest zatem całkowicie zależny od swojej matki i jej sytuacji osobistej oraz majątkowej. Jak już wskazano wyżej, A. G. zмага się z nowotworem piersi, który wpływa na jej ograniczone możliwości podjęcia zatrudnienia. Niemniej jednak stara się ona pracować i obecnie uzyskuje dochód w kwocie odpowiadającej wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, tj. 2000 zł brutto miesięcznie. Uzyskane przez A. G. środki muszą wystarczyć na zaspokojenie potrzeb 3 osób, tj. jej samej oraz dwojga jej synów. Podkreślić w tym miejscu należy, że Sąd kierował się również art. 135 § 3 k.r.o., zgodnie z którym na zakres świadczeń alimentacyjnych nie wpływają:

1) świadczenia z pomocy społecznej lub funduszu alimentacyjnego, o którym mowa w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2016 r. poz. 169 i 195), podlegające zwrotowi przez zobowiązanego do alimentacji;

2) świadczenia, wydatki i inne środki finansowe związane z umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej, o których mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;

3) świadczenie wychowawcze, o którym mowa w ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. poz. 195);

4) świadczenia rodzinne, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 114, z późn. zm.).

W konsekwencji, przy ustalaniu sytuacji małoletniego pozwanego Sąd nie mógł wziąć pod uwagę świadczeń z pomocy społecznej (zasiłku rodzinnego), świadczenia wychowawczego – tzw. 500 plus oraz świadczeń alimentacyjnych wypłacanych z tzw. funduszu alimentacyjnego. W rezultacie, na zakres świadczeń alimentacyjnych mogło wpływać jedynie wynagrodzenie matki chłopca – A. G. w wysokości wynagrodzenia minimalnego – obecnie 2000 zł brutto miesięcznie (1459,48 zł netto miesięcznie). Jego wysokość, przy uwzględnieniu, że powinno wystarczyć na zaspokojenie potrzeb 3 osób, w najmniejszym stopniu nie uzasadnia roszczenia powoda o obniżenie alimentów. Powód ma bowiem do dyspozycji na własne potrzeby ok. 4189,30 zł (989 euro), podczas gdy małoletni pozwany wraz z matką i bratem – 1459,48 zł.

Sąd miał również na uwadze, że zakres usprawiedliwionych potrzeb dziecka powinien być ustalony w ten sposób, aby w razie ich zaspokojenia stopa życiowa dziecka była taka sama jak stopa życiowa rodziców. Konsekwencją tego zapatrywania jest to, że rodzice w żadnym razie nie mogą uchylić się od obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie może się utrzymać samodzielnie, tylko na tej podstawie, że wykonywanie obowiązku alimentacyjnego stanowiłoby dla nich nadmierny ciężar. Rodzice muszą więc podzielić się z dzieckiem nawet najmniejszymi dochodami (wyrok Sądu Najwyższego z 5 maja 1998 r., I CKN 284/98, LEX nr 1223692; wyrok Sądu Najwyższego z 6 stycznia 2000 r., I CKN 1077/99, LEX nr 51633).

Powyższe obligowało Sąd do oddalenia powództwa w pozostałym zakresie (pkt III. wyroku).

Z uwagi na fakt, że powód był w toku procesu reprezentowany przez pełnomocnika z urzędu, a jego kosztów dotychczas nie pokryto, obowiązkiem Sądu było przyznać mu odpowiednie wynagrodzenie (art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze). Wysokość tego wynagrodzenia (1200 zł) obliczono na podstawie § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (w brzmieniu na dzień wytoczenia powództwa). Zgodnie z tym przepisem, stawka minimalna za czynności adwokackie wynosi przy wartości przedmiotu sprawy powyżej 5000 zł do 10.000 zł - 1200 zł. Wartość przedmiotu w niniejszej sprawie wynosiła 8400 zł (12 x 700 zł), gdyż w sprawach alimentacyjnych, tj. o świadczenie powtarzające się (na podstawie art. 22 k.p.c.), wartość przedmiotu sporu jest obliczana jako iloczyn 12 miesięcy i różnicy między kwotą dotychczasowych alimentów a kwotą alimentów, do której strona powodowa dąży. Skoro wartość przedmiotu sporu (8400 zł) znajduje się w przedziale między 5000 zł a 10.000 zł, to stronie pozwanej reprezentowanej przez adwokata należy się zwrot kosztów procesu w kwocie 1200 zł. Wysokość tego wynagrodzenia – stosownie do § 2 ust. 3 ww. rozporządzenia – została powiększona o stawkę podatku od towarów i usług, tj. o 23%.

Sąd nadał wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności w zakresie uznania powództwa, tj. co do punktu II. wyroku. Rozstrzygnięcie w tym zakresie wynika z treści przepisu art. 333 § 1 pkt 2 k.p.c., zgodnie z którym Sąd z urzędu nada wyrokowi przy jego wydaniu rygor natychmiastowej wykonalności, jeżeli zasądza roszczenie uznane przez pozwanego.

SSR Paulina Arendt